

Postoje české veřejnosti k zaměstnávání cizinců – březen 2012

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v12-03
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	5. – 12. 3. 2012
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1053
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	OV.46, OV.49
Zveřejněno dne:	18. dubna 2012
Zpracoval:	Jan Červenka

V rámci svého březnového šetření CVVM zkoumalo názory české veřejnosti na to, jak by se mělo přistupovat k zaměstnávání cizinců. Konkrétně šetření zjišťovalo obecný postoj občanů k zaměstnávání cizinců a dále i některé dílčí názory na tuto problematiku, na které se zaměřila baterie výroků, s nimiž respondenti vyjadřovali buď souhlas, nebo nesouhlas.

Tabulka 1: Zaměstnávání cizinců v ČR¹ (%)

	5/2003	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011	3/2012
rozhodně ano	5	11	7	9	7	8
spíše ano	40	57	48	46	48	42
spíše ne	35	21	28	31	31	33
rozhodně ne	9	4	8	8	8	9
neví	11	7	9	6	6	8

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Pokud jde o obecný postoj veřejnosti k zaměstnávání cizinců (viz tabulku 1), polovina občanů (50 %) to považuje za správné, zatímco o málo více než dvě pětiny (42 %) vyjadřují opak. Od posledního výzkumu z března loňského roku podpora zaměstnávání cizinců mírně (o pět procentních bodů) poklesla a je výrazně nižší, než byla zejména v roce 2008, kdy za správné zaměstnávání

¹ Otázka: „Domníváte se, že je správné zaměstnávat cizince v ČR? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

cizinců označovaly více než dvě třetiny respondentů. I navzdory tomu ovšem podíl souhlasného postoje k zaměstnávání cizinců zůstává o něco vyšší než v roce 2003, kdy byla tato otázka ve srovnatelné podobě zkoumána poprvé a kdy podíly souhlasu a nesouhlasu byly v podstatě vyrovnané.

Podrobnější analýza ukázala, že podpora zaměstnávání cizinců roste se stupněm dokončeného vzdělání a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti respondenta. Relativně vyšší podporu zaměstnávání cizinců šetření zaznamenalo také mezi vysoce kvalifikovanými odbornými nebo vedoucími pracovníky, dotázanými, kteří současnou ekonomickou situaci ČR hodnotí jako dobrou nebo „ani dobrou, ani špatnou“, lidmi, kteří se na pravolevé škále politické orientace řadí jednoznačně na pravici, a voliči ODS. Naopak nesouhlas se zaměstnáváním cizinců častěji zazníval od důchodců, nezaměstnaných, respondentů, kteří současnou ekonomickou situaci v ČR hodnotí jako špatnou, lidí hlásících se k levici, stoupenců KSČM a rozhodnutých nevoličů bez preferované strany.

Tabulka 2: Souhlas/nesouhlas s výroky (%)

	5/03	3/08	3/09	3/10	3/11	3/12
Při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům.	29/54	37/49	41/45	42/42	48/42	46/42
Levná cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů.	83/12	66/28	78/17	81/14	81/16	78/19
Příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce.	58/26	59/20	53/25	53/27	52/34	52/33
Cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem.	63/28	62/30	66/26	63/29	68/27	69/26
Zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností.	81/12	69/20	78/14	76/15	76/18	78/16

Pozn.: Údaje v procentech, dopočet do 100 % ke každé dvojici tvoří odpovědi „neví“.

Respondenti se rovněž vyjadřovali k baterii výroků týkajících se působení cizinců na českém trhu práce (viz tabulku 2). Výsledky ukazují, že více než třičtvrtinová většina občanů se kloní k názoru, že cizí levná pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů a že zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností. Výraznou dvoutřetinovou většinou převažuje i mínění, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o které čeští uchazeči o práci nemají zájem. V otázce, zda by při přijímání do práce měli být upřednostňováni cizinci ze zemí EU před ostatními, je česká veřejnost značně rozpolcená, když souhlas s upřednostňováním cizinců z EU vyjadřuje necelá polovina dotázaných (46 %) a nesouhlas více než dvě pětiny (42 %). Nicméně v tomto případě je dlouhodobě od roku 2003 patrný posun ve prospěch upřednostňování uchazečů o práci ze zemí EU, který byl původně zřetelně menšinový a který nyní mírně převažuje. O málo více než polovina Čechů souhlasí s tím, že příliv zahraničního kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce, naopak třetina dotázaných v šetření uvedla opak. Oproti šetření z minulého roku se postoje k uvedeným otázkám statisticky významným způsobem nezměnily.